

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Jürgen Ligi
Rahandusministeerium
info@fin.ee

Teie 12.09.2025 nr 1.1-10.1/4034-1

Meie 23.09.2025 nr 2.3-4/25/2955-2

Arvamus maksukorralduse seaduse ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise seaduse eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile maksukorralduse seaduse ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise seaduse eelnõu.

Meil on esitatud eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

1. Eelnõu § 2 punktiga 3 täiendatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (RahaPTS) § 58 lõiget 1¹. Eelnõu seletuskirjast nähtuvalt on muudatuse eesmärgiks täpsustada, milliseid andmeid ja millistel alustel on Rahapesu Andmebürool (RAB) õigus oma seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks saada täitemenetluse seadustiku (TMS) §-s 63 nimetatud täitmisregistri vahendusel. Selleks määratletakse ära täpsed RAB ülesanded, mille täitmiseks on võimalik täitmisregistri vahendusel koguda pangasaladust, sh pangakonto väljavõtteid. *Ammendav loetelu peaks välistama olukorra, kus nõutavate andmete ulatus sõltuks halduspraktikast ning abstraktsetest normitõlgendustes. See omakorda peaks suurendama usaldust täitmisregistri kui andmekogu ning andmevahetuskanali vastu.*

Samas on jäetud sättes muumata see osa, mis viitab TMS §-le 63¹. Tegemist on kehtetu sättega, mis kuni 01.01.2024 reguleeris elektroonilist arestimissüsteemi. Ilmselt on ikkagi silmas peetud täitmisregistrit, mille üheks eesmärgiks TMS § 63 lõike 1 kohaselt on infovahetuskanalina tagada krediidi- ja makseasutuste valduses olevate andmete kohta päringute tegemine seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

2. Samuti jääb selgusetuks vajadus täiendada Raha PTS § 58 lõiget 1¹ sõnadega „ja pangakontode väljavõtteid“. Nimelt on eelnimetatud sätte järgi RAB-l õigus saada RahaPTS § 81 lõigetes 1¹–1⁵ nimetatud andmeid. Eelnõu § 2 punktiga 5 täiendatakse RahaPTS § 81 lõiget 1⁴ punktidega 4 ja 5, mis annab RAB-le õiguse saada ka pangakontode väljavõtteid. Seletuskirjas on selgitatud, et *selgesõnalisena täpsustatakse seaduses RAB-i õigus saada täitmisregistri kaudu ka pangakontode väljavõtteid ja saldo andmeid ning täiendatakse § 81 punkti 1⁴ loetelu, et täitmisregistri vahendusel kogutavate konto andmete koosseis oleks edaspidi 1) IBAN; 2) konto avamise kuupäev; 3) konto sulgemise kuupäev; 4) saldo; 5) konto väljavõte.*

Seega, vaatamata sellele, et säte juba annab RAB-le õiguse saada RahaPTS § 81 loetletud andmeid, sh pangakontode väljavõtteid, täiendatakse siiski sätet pangakontosid puudutava osaga. Selgusetuks jääb vajadus reguleerida topelt RAB õigust saada pangakontode

väljavõtteid.

3. Kuna eelnõuga plaanitakse muuta ka maksukorralduse seadust (MKS), siis peame vajalikuks veel kord juhtida tähelepanu sellele, et kõik andmekogu puudutavad olulised küsimused, milleks kindlasti on andmekogu pidamise eesmärk, töödeldavate isikuandmete liigid, andmete säilitamise tähtajad (vähemalt maksimaalne säilitustähtaeg), peavad olema reguleeritud seaduse tasandil. Kehtivas MKS-s andmekogusid puudutavad volitusnormid kõiki andmekogu pidamist puudutavaid olulisi küsimusi ei sisalda (nt puuduvad andmete säilitamise tähtajad).

Selgitame, et igasugune isikuandmete töötlemine (sh säilitamine) riivab põhiseaduse §-s 26 sätestatud õigust eraelu puutumatusel. Põhiseaduse § 11 järgi tohib õigusi ja vabadusi piirata üksnes kooskõlas põhiseadusega. See aga tähendab, et niisugune piirang peab olema kooskõlas põhiseaduse § 3 esimese lausega, mille kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seadusete alusel. Selle põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja. Riigikogu võib täidesaatvat võimu volitada reguleerima üksnes vähemintensiivseid põhiõiguste piiranguid. Sealjuures peab seaduses sisalduv volitusnorm olema täpne, selge ja vastavuses piirangu intensiivsusega.¹

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Terje Enula
Terje.Enula@aki.ee
627 4144

¹ [Arvamus maksukohustuslaste registri põhimääruse muutmise eelnõule](#), 18.06.20225 nr 2.3-5/25/1728-2